

1 Mayıs Düşüncesi İlerliyor

Tarih: 30 Nisan 1913.

Çeviri Tahiri: Marksist Tutum

MIA'dan Çeviri: Kasým 2003.

Empiryalizmin vahsi taşkınlıklar arasında, dünya proletaryasının bayramı yirmi dördüncü kez kutlanıyor. 1 Mayıs'ın kutlanması yolunda bir çağ açan kararın alınmasından bugüne kadar geçen çeyrek yüzyıl içinde meydana gelen olaylar, tarihin akışında önemli bir evreyi oluşturuyor. 1 Mayıs gösterileri ilk kez yapılmaya başlandığında, Enternasyonal'ın öncüsü olan Alman işçi sınıfı da, aşağılık bir olağantüstü yasanın (Anti Sosyalist yasa) zincirlerini kırryor ve özgür, yasal bir gelişme yoluna giriyyordu. Dünya pazarında 1870'lerdeki bunalımlı izleyen uzun çöküntü dönemi aşılmış ve kapitalist ekonomi, yaklaşık on yıl kadar sürecek olan olağantüstü bir büyümeye evresine girmiştir. Öte yandan, dünya barışının bozulmadığı yirmi yıllık bir dönemde boyunca insanlık modern Avrupa devlet sisteminin kan içinde vaftiz edildiği savaş dönemlerini hatırlayarak, derin bir soluk almıştır. İnsanlığın barışçı-kültürel bir gelişim yolunda ilerlemesi için engel yokmuş gibi görünmüyordu; sosyalizmin safları içinde, emek ile sermaye arasında aklıçılık, barışçı bir tartışmanın yaşanabileceğinin umutları ve yanışmaları filiz veriyordu. 1890'ların başlarına damgasını vuran, "iyi niyete elini uzatmak" gibi önerilerdi. 1890'ların sonlarına damgasını vuran ise, "sosyalizme yavaş yavaş, adım adım ilerleme" vaatleri idi. Bunalımların, savaşların ve devrimlerin geçmişte kaldığı, bunların modern toplumun doğum sancıları olduğu varsayıyordu; parlamentarizm ve sendikalar, devlet ve fabrika içind eki demokrasi, yeni ve daha iyi bir düzenin kapılarını açacak sanılıyordu.

Olayların gelişimi, bütün bu hayalleri korkunç bir sınavdan geçirdi. 1890'ların sonunda, vaat edilen sessiz, sosyal reformlarla sağlanacak kültürel gelişme yerine, kapitalist gelişmeleri son derece keskinleştirten vahsi bir dönem başladı; toplumun temellerinde görülen bir fırtına ve gerilim, bir patlama ve çarpışma, bir sallantı ve sarsıntı. 1890'lari izleyen dönemde, on yıllık ekonomik refah döneminin karşılığı, dünya çapında yaşanan iki şiddetli bunalımla ödendi. Dünya barışının sağlandığı yirmi yıllık bir dönemi, geçen yüzyılın sonlarındaki altı kanlı savaş ve yeni yüzyılın başlarındaki dört kanlı devrim izledi. Sosyal reformlar yerine komplot yasaları, ceza yasaları ve ceza uygulaması; sanayi demokrasisi yerine sermayenin tekellerde ve büyük işveren birlüklerinde yoğunlaşması ve uluslararası çapta dev lokavt uygulamaları. Ve devlet içinde demokrasının yeniden gelişmesi yerine, burjuva liberalizminin ve burjuva demokrasisinin en son kalıntılarının da sefice yıkılışı. Özellikle Almanya'da 1890'lardan sonra burjuva partilerin kaderi şöyle oldu: Nasyonal Sosyalistlerin doğuşu ve derhal umutsuzca dağılışları; "radikal" muhalefetin bölünmüş ve parçalarının geriliğin batağında yeniden birleşmesi; ve nihayet "merkez"in radikal bir halk partisi olmaktan çıkararak tutucu bir hükümet partisine dönüşmesi. Diğer kapitalist ülkelerde de partilerin gelişiminde benzer bir değişim görüldü. Bugün devrimci işçi sınıfı, kendi karşısında düşmanca kenetlenen hâkim sınıfların gericiliğine ve sinsi dolaplarına direnirken, genellikle tek başına kaldığını görmektedir.

Gerek ekonomik gerekse siyasal alandaki tüm bu gelişmelere damgasını vuran ve sonuçların indirgeneceği formül, empiryalizmdir. Bu, yeni bir unsur, ya da kapitalist toplumun genel tarihsel yolunda görülen beklenmedik bir dönüş değil. Silahlanma ve savaşlar, uluslararası çatışmalar ve sömürge politikası, kapitalizmin tarihine beşikten beri eşlik etmiştir. Modern toplumun gidişinde yeni bir dönem yaratılan olgu, bu etkenlerin aşırı biçimde yoğunlaşması ve bu gelişmelerin birbirini daha da sıkıştırarak dev boyutları üstünde yükselmiştir. Empiryalizm olgusu, yoğun bir sermaye birikiminin ve bununla birlikte giden gelişmelerin -içte sermaye ile emek arasında, dışta kapitalist devletler arasında- çoğalması ve keskinleşmesinin hem nedeni, hem de sonucu olan, dialektilik bir etkileşim içinde, son aşamayı, yani dünyanın saldırgan sermaye tarafından paylaşılmamasını başlatmıştır. Aralarındaki rekabet bütün kapitalist ülkelerde, kara ve denizlerde aşırı bir silahlanma yarışı başlatmış ve kanlı savaşlar zinciri, Afrika'dan Avrupa'ya dek yayılmıştı. Bu durum tüm dünyayı bir anda ateşe verebilecek olan kırılcımı her an yaratabilir; üstelik yillardır yenilemeyen bir enflasyon hayaleti, tüm kapitalist dünyayı kaplayan kitlesel açlık hayaleti -bütün bunlar, yaklaşık çeyrek yüzyıl sonra, dünya işçi bayramının kutlanacağı günün yaklaşlığını gösteren işaretlerdir. Ve bütün bu işaretler, canlı gerçekliğin ve 1 Mayıs düşüncesinin gücünü ateşli bir kanıtlıdır.

1 Mayıs düşüncesinin dayandığı muhteşem temel, proletер kitlelerin kendi kendilerine, doğrudan ileri adım atmalarıdır; günlük parlementer süreç içinde devletin engellemeleriyle atomize olan ve kendi iradelerini ancak oy kullanıp kendi temsilcilerini seçerek ortaya koymayı milyonlarca işçinin gerçekleştirdiği siyasal kitle eylemidir. Fransız Lavigne'nin Enternasyonalın Paris Kongresinde yaptığı harikulâde önerisiyle, proletaryanın iradesinin bu parlementer ve dolaylı ifadesine, dolaysız, uluslararası bir kitle gösterisi eklendi: sekiz saatlik iş günü, dünya barışı ve sosyalizm için bir mücadele aracı ve ifadesi olarak grev.

Ve filiyatta bu düşünce, bu yeni mücadele biçimini, son on yıl içinde ne büyük bir yükseliş kaydetti! Kitle grevi, siyasal mücadelenin uluslararası düzeyde kabul olunan, zorunlu bir aracı haline geldi. Bir gösteri ve bir mücadele silahı olarak kitle grevi, son on beş yılda tüm ülkelerde farklı biçim ve ölçülerde tekrarlandı. Kitle grevi, Rusya'da, proletaryadaki yeni devrimci canlanmanın bir işaretini olmuş, Belçika proletaryasının elinde inatçı bir mücadele aracı haline gelmiş, ve böylece canlı gücünü bugün de ispatlamıştır. Ve bugün Almanya'daki en son ve en yakıcı sorun - Prusya'daki oy hakkı-, daha önceki yarımyamalak işleyiş nedeniyle, mümkün olan tek çözüm yolu Prusya proletaryasının kitle grevine dek yükselecek bir kitle eylemi olduğunu açıkça ortaya çıkarmıştır.

Bunda şaşılacak bir şey yok! Son on yıl içinde empiryalizmin bütün gelişimi ve genel eğilimi, uluslararası işçi sınıfını şu gerçeği gittikçe daha

açık ve seçik görmeğe yöneltti: Emperyalist politikanın korkunç baskısına karşı proletaryanın doğru cevap vermesini sağlayabilecek olan, yalnızca, geniş kitlelerin bizzat sahneye çıkışı, kitle gösterileri ve kitle grevleri: bunlar devlet iktidarı için verilecek devrimci mücadeleler dönemini zorunu olarak er veya geç başlatacaktır. Şu andaki çilginca silahlanma ve savaş taşkınlıklarını karşısında, dünya barışının sürmesini sağlayabilecek ve bir dünya yangını tehdidini defedebilecek olan, yalnız ve yalnızca, emekçi kitlelerdeki mücadele kararlılığı, onların güçlü kitle eylemlerini gerçekleştirmeye yetenekleri ve buna hazır olüşlardır. Ve uluslararası birliğin bir ifadesi olarak, barış ve sosyalizm mücadelenin bir aracı olarak 1 Mayıs düşüncesi, kararlı kitle eylemleri düşüncesi, Enternasyonalinen güçlü askerleri arasında, yani Alman işçi sınıfı arasında ne kadar çok kök salrsa, er ya da geç patlak vermesi kaçınılmaz olan dünya savaşının emek dünyası ile sermaye dünyası arasındaki proletaryanın zaferiyle sonuçlanacak nihai mücadeleye yol açacağı o kadar kesin olacaktır.

30 Nisan 1913

[Luxemburg Sayfasına Geri Dön](#)